ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Του Τμήματος
ΚΕΜΠ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ
Αριθμός Αδείας
4537

ΕΛΤΑ
Hellenic Post

ΕΝΤΥΠΟ ΚΛΕΙΣΤΟ ΑΡ. ΑΔΕΙΑΣ 1973/05 ΚΕΜΠ ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ Τεύχος 234, Μάρτιος-Απρίλιος 2017

ΙΝΕ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

- Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ
- ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ. ΕΝΑ ΧΡΟΝΙΚΟ 1917-2017
- ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΕΤΕ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

Τεύχος 234, Μάρτιος-Απρίλιος 2017

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Ο ισχυρισμός ότι η διάρθρωση και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσομοιάζει με Καρτέλ, με την έννοια ότι η λειτουργία της δεν επιδιώκει στην πράξη τις ισότιμες σχέσεις των κρατών-μελών αλλά την ελαχιστοποίηση του ανταγωνισμού μεταξύ τους, επιβεβαιώνεται με τον συνδυασμό της οικονομικής ύφεσης, της δημοσιονομικής πειθαρχίας, της ανεργίας και της προσφυγικής κρίσης. Στις συνθήκες αυτές αναδείχθηκαν με τον πιο εύληπτο τρόπο οι εσωτερικές αντιθέσεις των κρατών –μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες στην κορύφωσή τους έφθασαν αρκετές φορές σε επίπεδο ανατροπών και αδράνειας των θεσμικών της λειτουργιών. Ουσιαστικά, πρόκειται για κορυφαίες στιγμές εξωτερίκευσης των διαφορετικών συμφερόντων και στρατηγικών των κυρίαρχων ελίτ των κρατών-μελών, οι οποίες προσποιούμενες την ευρωπαϊκή συλλογικότητα και την κοινωνική συνοχή, ψηφίζουν και συνιστούν στα κράτη-μέλη την νομοθετική κύρωση του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη. Αυτά αναφέρονται, μεταξύ άλλων, σε άρθρο που δημοσιεύεται στο τεύχος Μαρτίου-Απριλίου της ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ του ΙΝΕ. Επιπλέον, δημοσιεύεται ένα ιστορικό χρονικό, με αφορμή τα 100 χρόνια από την ίδρυση του Σωματείου Ελλήνων Ηθοποιών, όπως επίσης και ένα άρθρο με τους βασικούς σταθμούς στην ιστορία του Σωματείου Υπαλλήλων Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Τέλος, η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ δημοσιεύει τις δραστηριότητες του ΙΝΕ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιάννης Παναγόπουλος
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Γιώργος Αργείτης, Γιάννης Κουζής, Δημήτρης Κατσορίδας, Γιώργος Κολλιάς, Γιώργος Κρητικίδης
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γιώργος Αργείτης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 8202202
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** dkat@inegsee.gr
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811, www.kambili.gr

Ο ΜΕΤΑΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ Η ΚΡΙΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.

των Σάββα Γ. Ρομπόλη & Βασίλη Γ. Μπέτση[1]

1. Η στρατηγική της Ευρωπαϊκής στασιμότητας

Η σύγχρονη πορεία της οικονομικής ανάπτυξης στην Ευρώπη εντάσσεται σε μία μεταβατική περίοδο εξέλιξης της, από το βιομηχανικό υπόδειγμα σε ένα νέο τεχνο-οικονομικό παράδειγμα το οποίο χαρακτηρίζεται από την εισαγωγή και την αλληλεπίδραση των τεχνολογικών συστημάτων παραγωγής, του αυτοματισμού, και της ρομποτικής στην παραγωγική διαδικασία. Έτσι, διαμορφώνεται σταδιακά ένα νέο παράδειγμα οικονομικής ανάπτυξης, αυτό της οικονομίας της καινοτομίας, της τεχνολογίας και της γνώσης.

Όμως, αξίζει να σημειωθεί ότι η μετάβαση αυτή από το βιομηχανικό υπόδειγμα σε αυτό της οικονομίας της καινοτομίας και της γνώσης, που ιστορικά συντελείται σταδιακά από τις δεκαετίες του 1970 και του 1980 (κρίση του κεϋνσιανού προτύπου οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής), στην περίπτωση της αγοράς εργασίας επιδρά με τη σταδιακή μετάβαση από το συμβασιακό συλλογικό στο συμβασιακό ατομικό. Σε θεωρητικούς όρους, κινητήρια δύναμη αυτής της ανατροπής της ρύθμισης και της συλλογικότητας, σε όφελος της εκτεταμένης απορρύθμισης και της ατομικότητας αποτελεί το νεοφιλελεύθερο παράδειγμα μακρο-οικονομικής πολιτικής «των οικονομικών της προσφοράς», στο πλαίσιο του οποίου επωάσθηκε, μεταξύ των άλλων, η κρίση στον χρηματο-πιστωτικό τομέα της οικονομίας.

Ουσιαστικά, σε όρους πολιτικής οικονομίας η μετάβαση αυτή με τις συγκεκριμένες συνθήκες της εργασιακής απορρύθμισης που συντελείται επιδιώκει την χρονική συντόμευση της περιόδου απόσβεσης του παγίου κεφαλαίου των επιχειρήσεων με την ιδιοποίηση του οφέλους από τον περιορισμό ή την κατάργηση των ΣΣΕ, την μείωση των μισθών, κ.λ.π., προκειμένου να αποφευχθεί η μείωση του κέρδους, ιδιαίτερα, κατά την περίοδο της κρίσης (ο λόγος κερδών προς αμοιβές εργασίας για παράδειγμα στην Ελλάδα διαμορφώθηκε στο +24,6% το 2013 και στο +20,5% το 2014 σε σχέση με το 2010). Η στρατηγική αυτή επιλογή μετάβασης που συντελεί-

1 Ο Σάββας Ρομπόλης είναι ομότιμος Καθηγητής Πάντειου Πανεπιστημίου και ο Βασίλης Μπέτσης είναι υποψήφιος διδάκτορας Παντείου Πανεπιστημίου.

ται κατά τις τελευταίες τρείς δεκαετίες, υλοποιείται με την παθητική και ευέλικτη προσαρμογή της εργασίας και του κράτους-πρόνοιας στις νέες γνωσιολογικές, τεχνολογικές και παραγωγικές εξελίξεις. Με άλλα λόγια, στο θεωρητικό αυτό νεοκλασικό πλαίσιο, το επιχείρημα είναι ότι η σταθεροποίηση και η ανάπτυξη της οικονομίας της γνώσης επιτυγχάνεται με την αποσταθεροποίηση, την ευελιξία και την εξατομίκευση των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των συμβάσεων εργασίας.

Στην κατεύθυνση αυτή, οι έννοιες που αναδεικνύονται και εφαρμόζονται από τις ασκούμενες νεοφιλελεύθερες πολιτικές, στο όνομα της καταπολέμησης της ανεργίας, παρά το αντίθετο αποτέλεσμα τους, είναι οι έννοιες «της απελευθέρωσης και της ευελιξίας της αγοράς εργασίας και των εργασιακών σχέσεων», στο γενικότερο πλαίσιο της απελευθέρωσης της οικονομίας και των αγορών καθώς και στην επιδείνωση του βιοτικού επιπέδου και όχι στην διατήρηση της ευημερίας των ανθρώπων και στην βιωσιμότητα του βιοτικού τους επιπέδου. Ουσιαστικά, πρόκειται για μία στρατηγική επιλογή ριζικής και οριστικής ρήξης του κεφαλαίου και του κράτους με την εργασία, με την έννοια ότι το κράτος αποτελεί τον εγγυητή αυτής της επιλογής και της μετάβασης, αποδιαρθρώνοντας το κράτος-πρόνοιας και τις εργασιακές σχέσεις και συρρικνώνοντας τα δικαιώματα της εργασίας.

Παράλληλα, το κράτος στον νέο του ρόλο επιδιώκει τον μετασχηματισμό ολόκληρης της κοινωνίας σε πεδίο συνολικής υποταγής της σκέψης και της πολιτικής

στην επιχειρηματική ορθολογικότητα, με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για την λειτουργία της οικονομίας, της κοινωνίας, της εργασίας και την κοινωνική συνοχή. Στην κατεύθυνση αυτή, το κράτος σε όρους πολιτικής και διαμόρφωσης του νέου θεσμικού πλαισίου, ανατρέπει, μεταξύ των άλλων, την σχετική ισορροπία των παραγωγικών δυνάμεων στους χώρους εργασίας, με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για το επίπεδο εισοδήματος των εργαζομένων, τα δικαιώματα και την ποιότητα της εργασίας και την ποιότητα της παραγωγικής διαδικασίας.

Από την άποψη αυτή είναι χαρακτηριστικά τα συμπεράσματα πρόσφατης (2016) έρευνας του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με τα οποία, ιδιαίτερα στις χώρες κρίσης χρέους, κατά την τελευταία δεκαετία σημειώθηκε σοβαρή επιδείνωση στην ποιότητα των θέσεων εργασίας, των αποδοχών, της ασφάλειας της εργασίας και γενικότερα στην ποιότητα ζωής και εργασίας. Με τα δεδομένα αυτά των συνεπειών των ασκούμενων πολιτικών για την οικονομία, την κοινωνία και την εργασία, η έξοδος από την κρίση προϋποθέτει το σχεδιασμό μίας στρατηγικής οικονομικής ανάπτυξης που είναι μακροχρόνια και πολύπλευρη, δηλαδή λαμβάνει υπόψη της την μακροπρόθεσμη εξέλιξη όλων των συνιστωσών της, μεταξύ των οποίων, την βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και την αποτροπή των δυσμενών κοινωνικών, δημογραφικών και περιβαλλοντικών εξελίξεων.

Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι η επιλογή της αναγκαίας και απαιτούμενης αναπτυξιακής στρατηγικής για την Ευρώπη και το βιοτικό επίπεδο των πολιτών της, είναι ακριβώς αντίθετη απ' αυτή των ασκούμενων νεοφιλελεύθερων πολιτικών, με την έννοια ότι οι νέες τεχνολογίες, η καινοτο-

μία και η γνώση θα λειτουργούν με όρους συμβασιακής συλλογικότητας, οικονομικής αποτελεσματικότητας και κοινωνικής αναδιανεμητικότητας, στην κατεύθυνση, μεταξύ των άλλων, και της αντιμετώπισης των νέων προκλήσεων όπως: α) αύξηση της παγκόσμιας ανεργίας κατά 11 εκατομ. άτομα μέχρι το 2020 (ILO,2016), β) απώλεια 5,1 εκατομ. θέσεων εργασίας μέχρι το 2020 (Davos,2016), λόγω της χρήσης των νέων τεχνολογιών, με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για την βιωσιμότητα των συνταξιοδοτικών συστημάτων, γ) προσφυγική-μεταναστευτική κρίση καθώς και τους όρους της προοπτικής ένταξης των προσφύγων και των μεταναστών στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας, με την έννοια της αποφυγής των συνθηκών ανταγωνισμού, μεταξύ των μακροχρόνιων ανέργων των κρατών-μελών και των ανειδίκευτων προσφύγων ή μεταναστών με χαμηλές αμοιβές, βοηθητικές, επιβαρυντικές εργασίες, κ.λ.π., δ) δημογραφική κρίση με την έννοια της προοπτικής της και των επιπτώσεων της στην μακροχρόνια βιωσιμότητα της κοινωνικής ασφάλισης. Από την άποψη αυτή αξίζει να σημειωθεί ότι για παράδειγμα σήμερα στην Ελλάδα οι δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις (υπογεννητικότητα, γήρανση του πληθυσμού) συμβάλλουν στην αύξηση των συνταξιοδοτικών δαπανών κατά 15%.

Παράλληλα, η αύξηση του αριθμού των συνταξιοδοτήσεων από 2,5% κατά μέσο όρο την περίοδο 2000-2010, στο 5,5% την περίοδο 2010-2015 και 5% την περίοδο 2015-2030, κυρίως λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, θα σημαίνει ότι η αντιμετώπιση των επιπτώσεων της στα ελλείμματα της κοινωνικής ασφάλισης, θα απαιτεί, σε υποθετικό επίπεδο, κατά την περίοδο 2015-2050 σταδιακή αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών της κύριας σύνταξης από 20% σε 27%, δηλαδή αύξηση κατά 35% ή σταδιακή μείωση των κύριων συντάξεων τουλάχιστον κατά 20% ή συνδυασμό και των δύο ή επιλογή ενός πιο σύνθετου δημογραφικού, αναπτυξιακού και κοινωνικού τρόπου εξεύρεσης των απαιτούμενων πόρων.

Όμως, σήμερα στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα η διαχείριση της οικονομικής κρίσης και ύφεσης πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενός διαφορετικού υποδείγματος, με την έννοια της έντασης των κοινωνικών, δημογραφικών και περιβαλλοντικών πιέσεων. Κι' αυτό γιατί κατά την τελευταία δεκαπενταετία υλοποιείται στην Ευρώπη η αναπτυξιακή στρατηγική της στασιμότητας, με την έννοια του ελεγχόμενου ρυθμού αύξησης του ΑΕΠ (1%-1,5%) καθώς και της ελεγχόμενης χρήσης της νέας τεχνολογίας με στόχο την επίτευξη σταθερών και ενάρετων μακροχρόνιων οικονομικών κύκλων.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του συγκεκριμένου αναπτυξιακού παραδείγματος η βελτίωση του επιπέδου της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας επιδιώκεται να επιτευχθεί με την συνδρομή της θεσμοθετημένης ευελιξίας της αγοράς εργασίας, με αποτέλεσμα, μεταξύ των άλλων, τον περιορισμό της σημασίας των συλλογικών συμβάσεων εργασίας (6 στους 10 εργαζόμενους καλύπτονται από ΣΣΕ στην Ε.Ε.-28) και της συνδικαλιστικής δράσης, διαμέσου των συνθηκών κοινωνικού dumping που δημιουργούνται στην ευρωπαϊκή αγορά εργασίας.

Με άλλα λόγια, οι επιχειρήσεις στα κράτη-μέλη της Ε.Ε. με την εφαρμογή του

συγκεκριμένου υποδείγματος ωφελούνται περισσότερο σε όρους ανταγωνιστικότητας-κόστους εργασίας και λιγότερο σε όρους ανταγωνιστικότητας-τιμής, γεγονός που σημαίνει ότι με την αύξηση της κερδοφορίας τους από την μείωση της μισθολογικής δαπάνης χρηματοδοτούν τις επενδύσεις σε γνώση-καινοτομία και υψηλή τεχνολογία. Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι η αύξηση της εξαγωγικής τους δραστηριότητας συνοδεύεται από ένταση των κοινωνικών πιέσεων, ως αποτέλεσμα της αύξησης της ευελιξίας και της ανασφάλειας της εργασίας, την αύξηση των κοινωνικών ανισοτήτων, την αύξηση του αριθμού των φτωχών-εργαζομένων, των φτωχών-συνταξιούχων και την διατήρηση των ανισοτήτων μεταξύ ανδρών-γυναικών.

Στις οικονομικές και κοινωνικές αυτές συνθήκες εκτιμάται ότι κατά τα επόμενα χρόνια ένα φάντασμα θα πλανάται πάνω από την Ευρώπη. Το φάντασμα αυτό εφόσον δεν ανατραπεί η εφαρμογή του νεοφιλελεύθερου υποδείγματος της αναπτυξιακής στασιμότητας (εξαγωγές, μείωση των μισθών, ευελιξία-ανασφάλεια της εργασίας, κοινωνικό dumping) από το αναπτυξιακό υπόδειγμα του ενάρετου οικονομικού κύκλου με βελτίωση της απασχόλησης και του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού (εξαγωγές, παραγωγικότητα, αύξηση μισθών, έλεγχος τιμών, κράτος-πρόνοιας, κοινωνική δημοκρατία), θα προσομοιάζει με αυτό της τελευταίας δεκαετίας του Μεσοπολέμου στην Γερμανία, όπου η συγκεκριμένη κοινωνικο-οικονομική και πολιτική κατάσταση, γεννήθηκε κατευθείαν από την οικονομική ύφεση και το κοινωνικό της κόστος.

2. Ανατροπές και μετασχηματισμοί στην Ευρώπη

Ο ισχυρισμός ότι η διάρθρωση και η λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης προσομοιάζει με Καρτέλ, με την έννοια ότι η λειτουργία της δεν επιδιώκει στην πράξη τις ισότιμες σχέσεις των κρατών-μελών αλλά την ελαχιστοποίηση του μεταξύ τους ανταγωνισμού, επιβεβαιώνεται, ιδιαίτερα κατά την τρέχουσα δεκαετία, με τον συνδυασμό, μεταξύ των άλλων, της οικονομικής ύφεσης, της δημοσιονομικής πειθαρχίας, της ανεργίας και της προσφυγικής κρίσης. Στις συνθήκες αυτές αναδείχθηκαν με τον πιο εύληπτο τρόπο οι εσωτερικές αντιθέσεις των κρατών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες στην κορύφωσή τους έφθασαν αρκετές φορές σε επίπεδο ανατροπών και αδράνειας των θεσμικών της λειτουργιών.

Ουσιαστικά πρόκειται για κορυφαίες στιγμές εξωτερίκευσης των διαφορετικών συμφερόντων και στρατηγικών των κυρίαρχων ελίτ των κρατών-μελών, οι οποίες προσποιούμενες την ευρωπαϊκή συλλογικότητα και την κοινωνική συνοχή, ψηφίζουν και συνιστούν στα κράτη-μέλη την νομοθετική κύρωση (π.χ. Ελλάδα Ν4359/2016) του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη. Όμως, από την άλλη πλευρά οι ασκούμενες πολιτικές τους περιορίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων, εγκαθιδρύουν καθεστώς προκλητικών ανισοτήτων μεταφέροντας πόρους από τους αδύναμους στους ισχυρούς, απορρυθμίζουν την αγορά εργασίας και το θεσμικό πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων και αποδιαρθρώνουν σε ανησυχητικό βαθμό με τις περικοπές των παροχών το κράτος-πρόνοιας, κλπ. Έτσι, κατ' αυτόν τον τρόπο συρρικνώνουν την

κοινωνική συνοχή, αποσταθεροποιούν τον εργασιακό και κοινωνικό ιστό και οδηγούν μεγάλα τμήματα του πληθυσμού σε συνθήκες φτωχοποίησης.

Από την άποψη αυτή, συνιστούν χαρακτηριστική περίπτωση Ευρωπαϊκής προσποίησης και υποκρισίας οι ασκούμενες πολιτικές απορρύθμισης και αποδιάρθρωσης που εφαρμόζονται στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με ή χωρίς κρίση χρέους, σε σχέση με το περιεχόμενο και την στρατηγική αντίστοιχων διατάξεων (άρθρα 1-31, Ν.4359/2016) του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη. Παράλληλα, η εγκαθίδρυση του αναπτυξιακού παραδείγματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η εμβάθυνση της προοπτικής του στην κατεύθυνση της μέτριας ανάκαμψης με διεύρυνση της φτώχειας, σηματοδοτούν, μεταξύ των άλλων, την περαιτέρω μείωση των συντάξεων που αποτυπώνεται στην πρόβλεψη αύξησης των αριθμού των συνταξιούχων λόγω της γήρανσης του πληθυσμού και μείωσης των συνταξιοδοτικών δαπανών στην Ε.Ε.-28 από 11,3% του ΑΕΠ το 2013 σε 11,2% του ΑΕΠ το 2060. Στην προοπτική αυτή, αποκτούν ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην Έκθεση (2016) της Bundesbank, σύμφωνα με τα οποία το πλουσιότερο 10% των γερμανών κατέχει το 60% του πλούτου της χώρας και το φτωχότερο 50% του γερμανικού πληθυσμού καρπούται μόλις το 2,5% του συνολικού πλούτου της χώρας. Αξίζει να σημειωθεί ότι οι εξελίξεις αυτές των προκλητικών ανισοτήτων οι οποίες προέρχονται από τις εσωτερικές συνθήκες συσσώρευσης οφείλονται, κατά κύριο λόγο, στην στασιμότητα των μισθών και στην περικοπή των επιδομάτων πρόνοιας και αφορούν, κυρίως, ανέργους, μονογονεϊακές οικογένειες και συνταξιούχους.

Ταυτόχρονα όμως παρατηρούνται και σοβαρές διαφωνίες και εξωτερικές πιέσεις αναφορικά με τις συνθήκες συσσώρευσης της γερμανικής και γενικότερα της ευρωπαϊκής οικονομίας. Από την άποψη αυτή αποτελούν χαρακτηριστική περίπτωση οι ΗΠΑ, με την έννοια της σοβαρής διαφωνίας τους στην στρατηγική της ευρωπαϊκής στασιμότητας και της ευρωπαϊκής θεσμοποίησης των πολιτικών δημοσιονομικής πειθαρχίας και λιτότητας, με την υιοθέτηση ενός ευρωπαϊκού συμφώνου δημοσιονομικής προσαρμογής και διαχείρισης καθώς και τη σύσταση και λειτουργία Υπουργείου Οικονομικών της ευρωζώνης. Κι αυτό γιατί η ευρωπαϊκή στρατηγική των ΗΠΑ επιδιώκει την συνεκτική συνοχή και μεσο-μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου με αυτά τα χαρακτηριστικά να ενταχθεί η Ένωση στο πεδίο της Διατλαντικής Συμφωνίας Επενδύσεων και Εμπορίου (Τ.Τ.Ι.Ρ), ιδιαίτερα μάλιστα, μετά την ψήφιση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβού-

λιο της συμφωνίας για το εμπόριο των υπηρεσιών (T.I.S.A.) (απορρύθμιση και ιδιωτικοποίηση των δημόσιων επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας κλπ), και της οικονομικής συμφωνίας Ευρωπαϊκής Ένωσης – Καναδά (CETA).

Σε αντίθετη περίπτωση, η αποδιάρθρωση της Ευρωπαϊκής συνοχής και η εγκαθίδρυση στην Ευρωπαϊκή Ένωση συνθηκών θεσμοποιημένης συνύπαρξης των κρατών-μελών με διαφορετικές ταχύτητες (Βορράς-Νότος-Ανατολή), δύο μήνες πριν από το δημοψήφισμα στην Αγγλία για την παραμονή ή όχι στην Ευρωπαϊκή Ένωση, υπονομεύει την προοπτική της νέο-αποικιοκρατικής στρατηγικής, διαμέσου της συμφωνίας T.T.I.P., των ΗΠΑ στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικότερα, στην κατεύθυνση αυτής της στρατηγικής, των θεσμικών και κοινωνικο-οικονομικών μετασχηματισμών στην Ευρώπη, που η περίοδος μετάβασης χαρακτηρίζεται από «την συγκρουσιακή συνύπαρξη αντιθετικών συμφερόντων» ΗΠΑ-Ευρωπαϊκής Ένωσης, χωρίς να μπορεί να προδιαγράψει κανείς έγκυρα και τεκμηριωμένα το μέλλον των αντιθέσεων τους, εντάσσονται, κατά την άποψή μας, οι κατά καιρούς διαφωνίες ΗΠΑ-Ε.Ε., αναφορικά με το ελληνικό πρόγραμμα και την προοπτική του.

Όμως, αξίζει να σημειωθεί ότι οι διαφωνίες αυτές, στην παρούσα φάση, πέραν της καθυστέρησης, στην προοπτική ενός αισιόδοξου σεναρίου, δεν θα ανακόψουν την πορεία της πρώτης αξιολόγησης του Μνημονίου 3 και ως εκ τούτου η επικείμενη λύση θα αναζητηθεί σε αμοιβαίο συμβιβασμό (αρχές Μαΐου 2016) μεταξύ ΔΝΤ-Ε.Ε.-Ελλάδα για το ύψος των μέτρων λιτότητας (2016-2018), του πρωτογενούς πλεονάσματος (2016) και της αναδιάρθρωσης του χρέους. Αντίθετα, στην προοπτική ενός απαισιόδοξου σεναρίου, η διαπραγμάτευση Ευρωπαϊκής Ένωσης-Ελλάδας-ΔΝΤ περιπλέκεται και η λύση δεν είναι απίθανο να είναι καθαρά πολιτική.

Όμως, είτε στην περίπτωση του αισιόδοξου, είτε στην περίπτωση του απαισιόδοξου σεναρίου, απομένουν να αποδειχθούν για την ελληνική οικονομία και κοινωνία, η αποτελεσματικότητα, η επόμενη ημέρα και η προοπτική των μέτρων λιτότητας, από οικονομική, δημοσιονομική και κοινωνική άποψη, με την έννοια των επιπτώσεων των νέων μέτρων (5,4 δις. ευρώ) κατά την περίοδο 2016-2018, στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, στις επενδύσεις, στην απασχόληση, στην κοινωνική ασφάλιση, στην αποκλιμάκωση των δημοσίων ελλειμμάτων και του δημοσίου χρέους καθώς και στο βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων και των συνταξιούχων.

3. Η αλλαγή του παραδείγματος στην ΕΕ και η κρίση στην απασχόληση

Οι οικονομικές και κοινωνικές εξελίξεις που έχουν συντελεστεί, ιδιαίτερα κατά τις τελευταίες τρείς δεκαετίες στην Ελλάδα και στα άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν σημαντικά επηρεασθεί από τις αντιπληθωριστικές και ανεργιοφόρες πολιτικές προσαρμογής στα κριτήρια της Συνθήκης του Μάαστριχτ.

Παράλληλα, οι ελλειμματικές προϋποθέσεις του ενιαίου νομίσματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η στρατηγική ένταξης της ευρωπαϊκής οικονομίας στον νέο διεθνή καταμερισμό εργασίας της παγκοσμιοποί-

ησης, ανέδειξαν αντιλήψεις και προβληματισμούς αλλά και την επιβολή από το ευρωπαϊκό διευθυντήριο (πολιτικό, γραφειοκρατικό,τεχνοκρατικό) πολιτικών μετάβασης από τον δυτικοευρωπαϊκό τύπο (μοντέλο Ρηνανίας) στον αγγλοσαξονικό τύπο καπιταλισμού ή και της σύνθεσης τους. Κινητήρια δύναμη αυτής της μετάβασης καθώς και της ένταξης στις «απαιτήσεις» της παγκοσμιοποίησης, δηλαδή της αλλαγής παραδείγματος, αποτέλεσε στην Ευρωπαϊκή Ένωση η στρατηγική « σταθεροποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας με αποσταθεροποίηση της εργασίας», αποτυπώνοντας ουσιαστικά τον τίτλο του M. Albert: Καπιταλισμός εναντίον Καπιταλισμού, με την εφαρμογή των «διαρθρωτικών αλλαγών» στην εκπαίδευση, την απασχόληση, τις εργασιακές σχέσεις, τα εισοδήματα, τις κοινωνικές δαπάνες, την κοινωνική ασφάλιση και τα συστήματα υγείας, προκειμένου να δημιουργηθούν οι συνθήκες βελτίωσης του επιπέδου ανταγωνιστικότητας στα κράτη-μέλη.

Το νέο χαρακτηριστικό στοιχείο της αλλαγής παραδείγματος στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης, αποτέλεσε η βαθμιαία τάση μετατροπής του διεθνούς οικονομικού και κοινωνικού σχηματισμού, από αθροιστικό σε ακέραιο, όπου στην περίπτωση συγκρότησης της «ακέραιης οντότητας» της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αναδείχθηκε, κυρίως, σε όρους τεχνο-ηγεμονικούς και λιγότερο σε όρους πολιτικούς, δημοκρατικούς και κοινωνικο-οικονομικούς.

Ουσιαστικά, η συντελούμενη αλλαγή παραδείγματος αποτέλεσε την νεοφιλελεύθερη πρόταση οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής στην Ευρώπη και στα κράτη-μέλη, με κυρίαρχα συστατικά στοιχεία την κατάργηση των ρυθμίσεων στην οικονομία και την κοινωνία, με την εγκαθίδρυση των συνθηκών απελευθέρωσης των αγορών κεφαλαίου, εργασίας και προϊόντων. Παράλληλα, συρρικνώνεται σταδιακά το εύρος του κράτους-πρόνοιας και η συλλογικότητα μετεξελλίσεται σε ατομικότητα τόσο στην σφαίρα της οικονομίας, όσο, ιδιαίτερα, στην σφαίρα της εργασίας και της κοινωνικής προστασίας.

Αξίζει να σημειωθεί ότι στην πορεία αυτή, των τριών τελευταίων δεκαετιών, επικυριαρχίας του οικονομιστικού επί του πολιτικού και του κοινωνικο-οικονομικού στοιχείου της αναπαραγωγής, οι «συμβολισμοί» της ρύθμισης, της διαπραγμάτευσης, των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, του κράτους-πρόνοιας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της πλήρους απασχόλησης, της υγείας για όλους, κ.λ.π., μετεξελίχθηκε στους «συμβολισμούς» της ατομικής ευθύνης, ατομικής σύμβασης, της ιδιωτικής ασφάλισης και υγείας, της απασχολησιμότητας, της ευέλικτης και προσωρινής απασχόλησης, της μερικής και εκ περιτροπής απασχόλησης, της αδήλωτης απασχόλησης,...κ.λ.π.

Ιδιαίτερα μετά το 2010, η οικονομική κρίση και ύφεση στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιτάχυνε, με διαφοροποιήσεις, την θεσμοποιημένη αποδόμηση της εργασίας, σε βαθμό που να δημιουργούνται συνθήκες σοβαρής ρήξης της οικονομίας με την εργασία, με τη σταδιακή περιθωριοποίηση των εργαζομένων και ευρύτερα της κοινωνίας από τις φάσεις της αρχικής και δευτερογενούς κατανομής των πόρων, ανατρέποντας έτσι τη σχετική ισορροπία των παραγωγικών

δυνάμεων στους χώρους εργασίας με την χρησιμοποίηση και της ρομποτικής, του αυτοματισμού και της τεχνητής νοημοσύνης.

Πιο συγκεκριμένα στην Ελλάδα, η εφαρμογή των τριών Μνημονίων ύφεσης και λιτότητας, επιτάχυναν, μεταξύ των άλλων, την ρήξη οικονομίας και εργασίας με την κατάργηση των συλλογικών διαπραγματεύσεων, των συλλογικών συμβάσεων εργασίας και τις ασκούμενες πολιτικές λιτότητας, την αύξηση της ανεργίας στο επίπεδο του 28,5% (2013), την διάβρωση της κοινωνικής συνοχής, την αύξηση του ποσοστού του πληθυσμού(35,7%) που αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της φτώχειας, την μείωση των μισθών (2010-2016) κατά 40% και την μείωση των συντάξεων (2010-2016) κατά τουλάχιστον 50%. Η παρατηρούμενη μείωση της ανεργίας (22,6%-Γ.' τρίμηνο 2016) αξίζει να σημειωθεί ότι οφείλεται περισσότερο στην ραγδαία αύξηση της ευέλικτης απασχόλησης, αφού οι έξι στις δέκα προσλήψεις αναφέρονται στην μερική και στην εκ περιτροπής απασχόληση. Παράλληλα, 130.000 εργαζόμενοι αμείβονται μηνιαίως με 100 ευρώ και 220.000 εργαζόμενοι αμείβονται μηνιαίως με 200-400 ευρώ, ενώ 30% των εργαζομένων είναι αδήλωτοι και ανασφάλιστοι.

Η απασχόληση βρίσκεται σε επίπεδο (50,8%), το οποίο είναι 10% χαμηλότερο από αυτό του 2008.Το ίδιο, η απασχόληση(34,3%) της ομάδας ηλικιών 55-64 ετών αποτελεί το χαμηλότερο επίπεδο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το επίπεδο των μακροχρόνια ανέργων (18,3%) από 3,7% που ήταν το 2008, είναι το υψηλότερο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επιπλέον, η ανεργία των νέων ηλικίας 15-24 ετών αντιστοιχεί στο 44,2% των ανέργων (Γ.΄τρίμηνο 2016), ενώ το 26,1% των νέων ηλικίας 20-24 ετών δεν σπουδάζει, δεν εργάζεται και δεν εκπαιδεύεται με αποτέλεσμα να κινδυνέψουν στο μέλλον από την μακροχρόνια ανεργία.

Με άλλα λόγια, η μη επιδείνωση της ρήξης που έχει επέλθει, ιδιαίτερα την τελευταία επταετία, στην Ελλάδα, μεταξύ οικονομίας και εργασίας, προϋποθέτει βραχυπρόθεσμα την κοινωνικο-διαπραγματευτική σύζευξη οικονομίας και εργασίας και μεσο-μακροπρόθεσμα απαιτεί την επίτευξη υψηλών ρυθμών ανάπτυξης, προκειμένου, εκτός των άλλων κατηγοριών ανεργίας, να απορροφηθεί το υψηλό ποσοστό των νέων ανέργων, των εκτός εκπαίδευσης, εργασίας και επαγγελματικής κατάρτισης ανέργων καθώς και των μακροχρόνια ανέργων. Παράλληλα, στην συνταξιοδοτική προστασία της εργασίας η αλλαγή παραδείγματος με τη ρήξη οικονομίας και εργασίας μετατοπίζει το κέντρο βάρους του συστήματος κοινωνικής ασφάλισης από το διανεμητικό (συλλογικό) στο κεφαλαιοποιητικό ή στο υπερ-κεφαλαιοποιητικό (σύστημα νοητής κεφαλαιοποίησης-ατομικοί λογαριασμοί) στην κύρια και την επικουρική ασφάλιση. Έτσι, κατ αυτόν τον τρόπο μετατρέπεται το κοινωνικο-ασφαλιστικό δικαίωμα σε ατομική απόδοση, κατευθύνοντας παράλληλα το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης στις αποδόσεις και στις κρίσεις των κεφαλαιαγορών με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται, ως προς την ανασφάλεια, την αβεβαιότητα και το βιοτικό επίπεδο των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΕΛΛΗΝΩΝ ΗΘΟΠΟΙΩΝ. ΕΝΑ ΧΡΟΝΙΚΟ 1917-2017

(με αφορμή τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του)

του Δημήτρη Κατσορίδα

Έκθεση ιστορικού αρχειακού υλικού, στο Πολιτιστικό Κέντρο «Μελίνα Μερκούρη» (από 13 έως 27 Μάρτη 2017) οργάνωσε το Σωματείο Ελλήνων Ηθοποιών (ΣΕΗ) αφιερωμένη στα 100 χρόνια από την ίδρυσή του. Είναι μια επέτειος, η οποία θα προβληθεί σε όλες τις μεγάλες πόλεις της χώρας, αναδεικνύοντας την πολύτιμη ιστορία του ΣΕΗ και την προσφορά του τόσο στους κοινωνικούς αγώνες όσο και στην τέχνη. Στο εν λόγω βιβλίο ο ψυχίατρος και ψυχαναλυτής, Νίκος Σιδέρης, επιχειρεί να προσεγγίσει αυτά τα ερωτήματα τόσο από την οικονομική όσο και από την ψυχολογική τους διάσταση, προσπαθώντας να δώσει απλές απαντήσεις και να υποδείξει τρόπους, άμεσους και εφαρμόσιμους στην πράξη. Απαντήσεις και συμβουλές που προκύπτουν ύστερα από διεισδυτική ανάλυση των ψυχολογικών πτυχών της κρίσης και εμπεριέχουν βαθιά γνώση του κόσμου των παιδιών και των λειτουργιών της οικογένειας.

Το σπάνιο αρχειακό υλικό που ήρθε στην επιφάνεια προέρχεται είτε από το αρχείο του ΣΕΗ είτε από προσωπικά αρχεία, καθώς και από άλλες πηγές της εκάστοτε εποχής (π.χ. εφημερίδες). Όπως λένε στη Διακήρυξή τους για τα 100 χρόνια, *«το ΣΕΗ έγραψε λαμπρές σελίδες στην ιστορία του λαϊκού κινήματος, όχι μόνο γιατί έκφρασε με συνέπεια τα συμφέροντα και τους πόθους των ηθοποιών, αλλά προπαντός γιατί τα μέλη του στρατεύτηκαν με το νου, την ψυχή και την τέχνη τους στους μεγάλους κοινωνικούς αγώνες του λαού συντελώντας στην αφύπνισή του και στην ανύψωση του ηθικού του σε καιρούς δύσκολους και σκοτεινούς».*

Παρακάτω θα επιχειρήσουμε να κάνουμε μια χρονική περιήγηση της ιστορίας του ΣΕΗ, αντλώντας στοιχεία τόσο από το υλικό της Έκθεσης όσο και από τα δύο φυλλάδια που έβγαλε το ΣΕΗ, τα οποία σε συντομία παρουσιάζουν την ιστορία του σωματείου τους.

Οι πρώτες προσπάθειες δημιουργίας επαγγελματικού σωματείου ηθοποιών ξεκινούν από τα τέλη του 19ου αιώνα. Να επισημάνουμε ότι ο πρώτος που καθιέρωσε τον όρο «ηθοποιός» (ήθος+ποιώ) έναντι της αρνητικής χροιάς που είχε ο όρος «υποκριτής», ήταν ο Κ. Αριστιάς. Ο ίδιος, τον Νοέμβριο του 1840 ανεβάζει στη σκηνή τον «Αριστόδημο», του Μόντι, και

μαζί του την πρώτη γυναίκα ηθοποιό, την Αικ. Παναγιώτου, εργάτρια στο Μεταξουργείο του Σκην.

Το 1873 ξεκίνησε να χτίζεται το Δημοτικό Θέατρο Αθήνας, στη σημερινή πλατεία Κοτζιά, το οποίο κατεδαφίστηκε το 1940.

Το 1904 ιδρύεται ο Σύλλογος Αλληλοβοήθειας Ελλήνων Ηθοποιών, ο οποίος αποτελεί την πρώτη συγκροτημένη προσπάθεια να οργανώσουν την πάλη τους. Επίσης, την ίδια χρονιά γράφεται ο ύμνος του ηθοποιού, από τον Γ. Σουρή.

Η δεύτερη οργανωμένη προσπάθεια έγινε το 1914, στη Σύρο, στον θίασο του Γιάννη Παπαϊωάννου, που βρισκόταν εκεί σε περιοδεία, επειδή αρνήθηκε να πληρώσει τα συμφωνηθέντα στους ηθοποιούς. Έτσι, αυτοί ιδρύουν το «Συνδικάτο Ηθοποιών», με πρωτεργάτη τον Γεώργιο Σαραντίδη. Στο Καταστατικό τους περιγράφουν τους όρους εργασίας των ηθοποιών και τους λόγους που οδήγησαν στην ίδρυση του συνδικάτου: *«Η βασανισμένη και περιφρονημένη ζωή που περνούμε από πόλιν εις πόλιν ως νομάδες, μας ηνάγκασε να συνέλθωμεν και να συζητήσωμεν την αιτία του κακού. Είδωμεν λοιπόν, ότι και ημείς, εργάται του πνεύματος, υποκείμεθα εις την ιδίαν εκμετάλλευσιν με τους εργάτας των χεριών, υποχρεωμένοι να εργαζόμεθα προς πλουτισμόν ολίγων επιχειρηματιών, χωρίς καμίαν απολαβήν, ικανοποιητικήν, ούτε ηθική, ούτε υλικήν. Οι πόθοι που μας ώθησαν εις το στάδιον του θεάτρου σβήνουν μπροστά στη μανίαν του χρηματισμού διαφόρων εκμεταλλευτών του θεάτρου. Ήτο αναγκαιοτάτη, λοιπόν, η φρούρισις και άμυνα των συμφερόντων μας, τα οποία καταρρακώνονται απ' αυτούς. Προς τον σκοπόν αυτόν, ιδρύσαμε το Συνδικάτο...».*[1]

Όμως, η εν λόγω προσπάθεια δεν προχώρησε, εξαιτίας της σφοδρής αντίδρασης των εργοδοτών. Εντούτοις, οι άσχημοι όροι εργασίας των ηθοποιών και η ανάγκη βελτίωσής τους, ώστε να μπορούν να προσφέρουν στην τέχνη με τους καλύτερους δυνατούς όρους, τους οδήγησαν τρία χρόνια αργότερα, στις 22 Φεβρουαρίου 1917, να ιδρύσουν το ΣΕΗ, το οποίο αρχικά στεγάστηκε στο Δημοτικό Θέατρο Αθήνας. Στο ΣΕΗ γίνονται μέλη όλοι οι ηθοποιοί εκτός από τους θιασάρχες και τους θεατρώνες, ενώ αποφασίζεται να υπάγεται στη δύναμη του Εργατικού Κέντρου Αθήνας (ΕΚΑ) και στη ΓΣΕΕ, μετά την ίδρυσή της το 1918. Ένα από τα πρώτα αιτήματά τους ήταν και η ίδρυση Δραματικής Σχολής. Μετέπειτα ιδρύεται η πρώτη δραματική σχολή με ευθύνη του ΣΕΗ.

Το 1918 ιδρύεται το Ταμείο Αλληλοβοήθειας Ελλήνων Ηθοποιών (ΤΑΣΕΗ). Σκοπός του ΤΑΣΕΗ είναι η ενίσχυση της σύμπνοιας και της αλληλεγγύης των μελών του ΣΕΗ, καθώς και η παροχή βοηθημάτων και περίθαλψης.

Στις 14 Σεπτέμβρη 1919, οργανώνεται η πρώτη απεργία από το ΣΕΗ, επειδή οι εργοδότες αρνούνται να καταβάλουν ένα δεκάλεπτο επί του εισιτηρίου για το Ταμείο Συντάξεως Ηθοποιών. Η απεργία τερματίστηκε στις 9 Οκτώβρη. Όπως αναφέρεται στη «Διακήρυξη» του ΣΕΗ, ήδη από το 1919 *«οι εργοδότες αποπειράθηκαν να συστήσουν ένωση απέναντι στο σωματείο,*

1 Απόσπασμα από το πρώτο καταστατικό του «Συνδκά του Ηθοποιών», 1914. Αναφέρεται στη Διακήρυξη του ΣΕΗ για τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του.

προκειμένου να σταματήσουν την απεργία και αργότερα το 1928 προφασιζόμενοι ‘’καλλιτεχνικούς λόγους’’, συνέβη το ίδιο. Και οι δύο προσπάθειες ήταν βραχύβιες και απομονώθηκαν από τους ίδιους τους εργαζόμενους».

Την 1 Αυγούστου 1925 κυκλοφορεί το δημοσιογραφικό όργανο του ΣΕΗ, «Το Ελληνικόν Θέατρο». Μεταξύ των συνεργατών είναι ο Αιμίλιος Βεάκης, ο Βασίλης Ρώτας, ο Άγγελος Σικελιανός, ο Παντελής Χορν.

Τον Μάη του 1936 ξεσπά η εργατική εξέγερση στη Θεσσαλονίκη. Στις 9 του μήνα δολοφονείται από τις δυνάμεις καταστολής ο εργάτης Τάσος Τούσης. Από τη φωτογραφία στον *Ριζοσπάστη*, την επόμενη μέρα, η οποία δείχνει την εικόνα του αδικοχαμένου εργάτη, πεσμένου στην άσφαλτο, και τη μάνα του να θρηνεί πάνω στον νεκρό γιο της, ο ποιητής Γιάννης Ρίτσος, συγκλονισμένος, γράφει τον «Επιτάφιο», ένα ποίημα σταθμό, το οποίο μελοποίησε ο Μίκης Θεοδωράκης. Ο «Επιτάφιος», δημοσιεύεται στον *Ριζοσπάστη* στις 12 του μήνα.

Η δικτατορία του Μεταξά, στις 4 Αυγούστου 1936, ανακόπτει τους εργατικούς αγώνες και διώκει τους συνδικαλιστές. Μεταξύ αυτών διώχθηκαν και αρκετοί ηθοποιοί λόγω αριστερών πολιτικών πεποιθήσεων.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην Έκθεση για την πάλη των ηθοποιών κατά την διάρκεια της Κατοχής 1941-44. Εκείνη την περίοδο, εδραιώνεται η αντίσταση του λαού. Οι ηθοποιοί οργανώνονται μαζικά στο ΕΑΜ και συμμετέχουν σε όλες τις μεγάλες κινητοποιήσεις. Μάλιστα, στις αρχαιρεσίες του ΣΕΑ, τον Απρίλη του 1942, *«το ψηφοδέλτιο του Εργατικού ΕΑΜ εκλέγεται ατόφιο»*, όπως αναγράφεται στην ανάλογη ενότητα της Έκθεσης. Το «ΡΕΞ» μετατρέπεται σε παράνομο τυπογραφείο. *«Κάθε βράδυ έπαιρνα μια χαρά, όταν στο τέλος της παράστασης... βγαίναμε οι ηθοποιοί να χαιρετίσουμε το κοινό και έριχνα τα βλέμματά μου πρώτα εκεί, στο υπερώο δεξιά μου... στον πολυγραφάκο που εφοδίαζε με προκηρύξεις όλα τα θέατρα»*, σύμφωνα με μαρτυρία της ηθοποιού Ολυμπίας Παπαδούκα.[2] Κατά τη διάρκεια της αντίστασης φτιάχνεται μια νέα μορφή θεάτρου, το «Θέατρο του Βουνού». Σημαντική ως προς αυτό είναι η συμβολή του Γ. Κοτζιούλα, ο οποίος είναι ιδρυτής και πρωτεργάτης της «Λαϊκής Σκηνής» στην Ήπειρο, καθώς και του θεατρικού συγγραφέα Βασίλη Ρώτα, ιδρυτή του «Θεατρικού Σπουδαστηρίου» (1942) και του «Θιάσου ΕΠΟΝ Θεσσαλίας». Επίσης, το ΣΕΗ παίζει σημαντικό ρόλο και στη διάσωση Ελλήνων Εβραίων από τους ναζί. Πολλοί ηθοποιοί συνελήφθησαν κατά τη διάρκεια της Κατοχής, μεταξύ αυτών ο Αιμίλιος Βεάκης, η Καίτη Οικονόμου (γνωστή και ως Ντιριντάουα), η Ρένα Ντορ, ο Γιάννης Οικονομίδης, η Δανάη Στρατηγοπούλου κ.ά.

Μετά τα Δεκεμβριανά του 1944 και την ανασύνταξη ενός αυταρχικού κράτους από τη Δεξιά πολιτική παράταξη, στο ΣΕΗ καταφέρνουν να επικρατήσουν οι συντηρητικές δυνάμεις, με αποτέλεσμα το σωματείο να απουσιάζει από τους αγώνες του λαού. Πολλοί, αριστερών πολιτικών πεποιθήσεων ηθοποιοί συλλαμβάνονται, φυλακίζονται, εξορίζονται και βασανίζονται. Μεταξύ αυτών ο Μίμης Φωτόπουλος,

2 Αναφέρεται στο ενημερωτικό φυλλάδιο της Έκθεσης, που συντάχθηκε από το ΣΕΗ.

ο οποίος μετά την Κατοχή συνελήφθη και φυλακίστηκε στο στρατόπεδο Ελ-Ντάμπα στην Αφρική. Μάλιστα, έβγαλε και βιβλίο-χρονικό, το 1946, στο οποίο περιγράφει την εμπειρία του εκεί. Άλλες τέτοιες εμβληματικές μορφές ήταν ο Μάνος Κατράκης, η Αλέκα Παϊζη, ο Αντώνης Γιαννίδης, ο Αιμίλιος Βεάκης, η Καίτη Ντιριντάουα, η Καλή Καλό και άλλοι πολλοί. Εντούτοις, παρά τις αντίξοες συνθήκες στον τόπο της εξορίας και ιδιαίτερα στο κολαστήριο της Μακρονήσου, οι ηθοποιοί καταφέρνουν και οργανώνουν θεατρικές παραστάσεις για να αναπτερώσουν το ηθικό των εξόριστων, να τους μορφώνουν και να τους ψυχαγωγήσουν ταυτόχρονα. Η αρχαία τραγωδία είχε την πρωτοκαθεδρία σε αυτή τη διαδικασία.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 1950 και μέχρι την επικράτηση της δικτατορίας των συνταγματαρχών, τον Απρίλη του 1967, το ΣΕΗ ανασυγκροτείται σε αγωνιστική κατεύθυνση, αφού προηγουμένως άλλαξαν οι συσχετισμοί στο εσωτερικό του. Έτσι, παρά το ανώμαλο πολιτικό καθεστώς που υπάρχει, το ΣΕΗ συμπορεύεται με τους αγώνες του εργατικού-λαϊκού κινήματος για δημοκρατία και κοινωνική πρόοδο. Πρόεδρος του Δ.Σ. αναλαμβάνει ο Βασίλης Μεσολογγίτης. Μεταξύ των αιτημάτων, είναι να σταματήσει η λογοκρισία στις θεατρικές παραστάσεις και να καταργηθεί η Άδεια Ασκήσεως Επαγγέλματος που χρησιμοποιείται για να διώκονται οι προοδευτικοί ηθοποιοί και συνδικαλιστές.

Στις 10 Οκτωβρίου 1955, το Δ.Σ. του ΣΕΗ αποφασίζει να καθιερώσει ετήσια γιορτή με την ονομασία «Ημέρα του Ηθοποιού». Επίσης, σημαντική ήταν η προσφορά του ΣΕΗ στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας πολιτισμού, στη χώρα, με τη διοργάνωση συνεδρίων και ημερίδων με θέματα συναφή με αυτό.

Το 1958 ιδρύεται ο Οργανισμός Εταιρικών Θιάσων (ΟΕΘ) του ΣΕΗ, με σκοπό την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων του κλάδου, την αντιμετώπιση της ανεργίας, καθώς και την προστασία και καλύτερη οργάνωση των θιάσων. Πολλοί θίασοι ιδρύθηκαν με αυτό το καθεστώς, ενώ μια από τις σημαντικές προσφορές του, από κοινού με το ΣΕΗ, ήταν η διεκδίκηση των εισιτηρίων Εργατικής Εστίας, τα οποία καταργήθηκαν όπως επίσης και η Εργατική Εστία με την εφαρμογή των μνημονίων.

Στις 12 Δεκεμβρίου 1963 εγκρίνεται η συμμετοχή του ΣΕΗ στην Κίνηση των 115 Συνεργαζόμενων Εργατοϋπαλληλικών Οργανώσεων (ΣΕΟ-115), η οποία ιδρύθηκε τον Φεβρουάριο του 1962. Γνωστά στελέχη αυτής της Κίνησης ήταν ο Ορέστης Χατζηβασιλείου, ο Γιάννης Αλευράς, ο Κώστας Τρίμης, ο Βασίλης Μεσολογγίτης, ο Κώστας Μαραγκουδάκης και άλλοι. Η Κίνηση των 115 πίεσε για τον εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος απέναντι στον εργατοπατερισμό του Φ. Μακρή της ΓΣΕΕ, προώθησε πολλές διεκδικήσεις, διοργάνωσε και υποστήριξε πολλούς απεργιακούς αγώνες, συνέβαλε στις κινητοποιήσεις των Ιουλιανών του 1965 και διέκοψε τη λειτουργία της, όπως και ο ΣΕΗ, με τη δικτατορία της 21ης Απριλίου 1967. Οι 115-ΣΕΟ ήταν διαγραμμένα από τη ΓΣΕΕ συνδικάτα, τα οποία ενώ με βάση την αυξανόμενη δύναμή τους θα μπορούσαν να ιδρύσουν άλλη ΓΣΕΕ και να αντικαταστήσουν την επίσημη δεν το έκαναν,

διότι περίμεναν να τους δοθεί η δυνατότητα, μέσα από τις πολιτικές αλλαγές, να μπουν στη ΓΣΕΕ και έτσι να αλλάξουν τους συσχετισμούς δύναμης, χωρίς να γίνει διάσπαση.[3]

Κατά τη διάρκεια της δικτατορίας, οι Αρχές αναστέλλουν τη λειτουργία του ΣΕΗ και στη θέση του φτιάχνουν το «Εθνικό ΣΕΗ». Στο Καταστατικό του «Εθνικού ΣΕΗ», μεταξύ άλλων λέει ότι *«Μέλος που ασκεί αντεθνική ή κομμουνιστικήν προπαγάνδα ή δρα κατά τρόπον ζημιούντα τα συμφέροντα της Πατρίδος και του κλάδου των εργαζομένων εις το θέατρον αποβάλλεται εκ του Σωματείου»*.[4] Τα μέλη της προηγούμενης νόμιμα εκλεγμένης διοίκησης, η οποία είναι ενάντια στο δικτατορικό καθεστώς, καλούν τους ηθοποιούς να μη γραφτούν στο χουντικό σωματείο. Έτσι, οι ηθοποιοί, μέσα από την τέχνη τους, οργανώνουν τη δράση τους για να αφυπνίσουν το λαό ενάντια στη χούντα.

Μετά την πτώση της δικτατορίας, ανασυσταίνεται η ΣΕΗ, τον Σεπτέμβριο του 1974. Για να διαχωριστεί από το χουντικό «Εθνικό ΣΕΗ», ονομάζεται «ΣΕΗ 1917», με αφορμή το έτος ίδρυσης του σωματείου. Με αυτό τον τίτλο λειτουργεί τουλάχιστον για μια δεκαετία. Ο Β. Μεσολογγίτης επανεκλέγεται στο νέο Δ.Σ., μαζί με τον Λ. Καλλέργη και άλλους. Το ΣΕΗ υπογράφει, το 1975, την πρώτη Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΣΣΕ) μαζί με την εργοδοτική ένωση, στην οποία συμφωνείται η κατάργηση του θεσμού του δόκιμου ηθοποιού, ορίζεται αύξηση του μισθού και απαγορεύεται η απόλυση για συνδικαλιστική δράση.

«Τα χρόνια μετά τη δικτατορία χαρακτηρίζονται από τους αγώνες του ΣΕΗ για τη σύμβαση, την παιδεία, την υγεία, την ασφάλιση των ηθοποιών. Πραγματοποιούνται μεγάλες κινητοποιήσεις και απεργίες, με πιο χαρακτηριστική την πολύμηνη απεργία στην ΕΡΤ το 1978».[5] Συγκεκριμένα, στις 13 Φεβρουαρίου 1978 ξεκινά η απεργία στην ΕΡΤ για την υπογραφή Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΣΣΕ). Μια απεργία πολύμηνη με μαζική συμμετοχή. Η διοίκηση της ΕΡΤ κρατάει σκληρή στάση απέναντι στους εργαζόμενους. Τελικά, η απεργία έληξε χωρίς να ικανοποιηθούν πλήρως τα αιτήματα των εργαζομένων.

Όμως, *«το πισωγύρισμα της ιστορίας στο τέλος του 20ου αιώνα οδηγεί το εργατικό κίνημα σε υποχώρηση»*.[6] Μαζί του και τους αγώνες των ηθοποιών.

Παρ' όλα αυτά, η ιστορία του ΣΕΗ διδάσκει πως οι αγώνες του δεν αφορούν μόνο τους ίδιους τους ηθοποιούς, αλλά ταυτόχρονα αφορούν και τον κοινωνικό του ρόλο, *«που τα μέλη του, μέσα από την τέχνη τους, συστρατεύτηκαν με τους λαϊκούς αγώνες, αγκάλιασαν τα βάσανα του λαού και προσπάθησαν να δώσουν ανάταση στο λαϊκό αίσθημα, να ανυψώσουν το ηθικό του λαού, όταν αυτό ήταν ανάγκη»*.[7]

3 Δ. Κατσορίδας, Βασικοί σταθμοί του εργατικού-συνδικαλιστικού κινήματος στην Ελλάδα 1870-2001, εκδόσεις ΑΡ.ΙΣΤΟ.Σ/ΓΣΕΕ, Αθήνα 2008, σελ. 120-122. Επίσης, για μια πιο αναλυτική παρουσίαση σχετικά με τις 115-ΣΕΟ, δες Δ. Λιβιεράτος, Η κίνηση των 115. Κοινωνικοί αγώνες 1962-1967, εκδόσεις Προσκήνιο, Αθήνα 2003.

4 Αναφέρεται στο ενημερωτικό φυλλάδιο της Έκθεσης, που συντάχθηκε από το ΣΕΗ.

5 Αναφέρεται στη Διακήρυξη του ΣΕΗ για τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του.

6 Βλ. στο ενημερωτικό φυλλάδιο της Έκθεσης.

7 Απόσπασμα από τη Διακήρυξη του ΣΕΗ για τα 100 χρόνια από την ίδρυσή του.

ΣΩΜΑΤΕΙΟ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ. ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΣΥΕΤΕ*

20 Μαΐου 1917. Ίδρυση του Συλλόγου Υπαλλήλων Εθνικής Τραπέζης της Ελλάδος (ΣΥΕΤΕ), ένα χρόνο πριν από την ίδρυση της ΓΣΕΕ, από ομάδα στελεχών της Τράπεζας, μεταξύ των οποίων και ο Αλέξανδρος Κοριζής, πρωθυπουργός της χώρας το 1941. Με πρωτοβουλία του Συλλόγου συστήνεται επίσης ο Προμηθευτικός Συνεταιρισμός των Υπαλλήλων της ΕΤΕ.

1930. Ο Σύλλογος πρωτοστατεί στην ίδρυση του Ταμείου Υγείας Προσωπικού Εθνικής Τραπέζης (ΤΥΠΕΤ).

1934. Οκτώβριος. Αρχίζει η έκδοση της εφημερίδας «Τραπεζιτική», Συλλογικόν Δελτίον, μηνιαίο όργανο του ΣΥΕΤΕ, το μακροβιότερο συνδικαλιστικό φύλλο στη χώρα. Την ίδια χρονιά ο Σύλλογος αντιδρά σθεναρά μαζί με άλλες συνδικαλιστικές οργανώσεις, στις πρώτες προσπάθειες που γίνονται για ενοποίηση-υποβάθμιση των ασφαλιστικών ταμείων.

1938. Εγκαινιάζονται τα ιδιόκτητα γραφεία του Συλλόγου στην Αθήνα, οδό Ακαδημίας 60 (δύο όροφοι που στεγάζουν επίσης τη λέσχη, το εστιατόριο και τις λοιπές δραστηριότητές του).

1940-41. Στο Αλβανικό έπος ο Σύλλογος συμμετέχει και στηρίζει ενεργά τον αγώνα στα μετόπισθεν, κινητοποιώντας τους εργαζόμενους στην Τράπεζα, ενώ το ΤΥΠΕΤ αναλαμβάνει την περίθαλψη τραυματιών στρατιωτών του πολέμου.

1941-42. Μέσα στη μαύρη τριπλή Κατοχή ο ΣΥΕΤΕ, υπό την καθοδήγηση των νεοεκλεγμένων αντιστασιακών εαμικών προεδρείων, οργανώνει την αντίσταση στον κατακτητή και συντονίζει τους αγώνες για το ψωμί και την επιβίωση των εργαζομένων στην Τράπεζα, με τη διεκδίκηση συσσιτίων για όλο το προσωπικό του μισθού, τις αναπροσαρμογές του κλπ. Ο Σύλλογος πρωτοστατεί επίσης στη σύσταση της «Επιτροπής Συνεργασίας Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων (Ε.Σ.Τ.Ο)», μαζί με τους αδελφούς συλλόγους των εργαζο-

* Τον εν λόγω κείμενο είναι αναδημοσίευση από την εφημερίδα "*ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ*", του ΣΥΕΤΕ, Μάρτιος 2017, αριθμός φύλλου 656.

μένων στις τράπεζες Αγροτική, Αθηνών, Ελλάδος, καθώς και με την ηγεσία του «Εθνικού Παντραπεζικού Συλλόγου».

1943. Ο ΣΥΕΤΕ συμμετέχει στις μαχητικές πανεργατικές απεργίες για την επιβίωση και στις αντιστασιακές κινητοποιήσεις κατά της πολιτικής επιστράτευσης εργαζομένων και κατά της βουλγαρικής επέκτασης στη Μακεδονία, καθώς και σε μαζικές εκδηλώσεις διαμαρτυρίας για την κατοχική τρομοκρατία, τις συλλήψεις συνδικαλιστών, την ομηρία, τις φυλακίσεις, τους βασανισμούς και τις εκτελέσεις πατριωτών. Τον Οκτώβρη, επικεφαλής όλου του προσωπικού, υπερασπίζεται με αίσθημα ευθύνης και πατριωτική αυταπάρνηση το πλούσιο χαρτοφυλάκιο της Εθνικής Τράπεζας που επιβουλεύονται κατοχικοί παράγοντες και οι κερδοσκόποι συνεργάτες τους («μάχη των χρεογράφων»).

1944. Στο πλαίσιο των εργατικών κινητοποιήσεων, οργανώνονται από το Σύλλογο νέοι αγώνες και απεργίες για τη μείωση των συσσιτίων, την επιβίωση, αλλά και την προστασία, ξανά, του πλούσιου χαρτοφυλακίου της Τράπεζας, διαμαρτυρίες για την εντεινόμενη κατοχική τρομοκρατία κλπ.

1955. Ο Σύλλογος πρωτοστατεί στην ίδρυση της Ομοσπονδίας Τραπεζοϋπαλληλικών Οργανώσεων Ελλάδος (ΟΤΟΕ).

1963-65. Συμμετοχή του ΣΥΕΤΕ στον αγώνα του Δημοκρατικού Συνδικαλιστικού Κινήματος για τον εκδημοκρατισμό του ελληνικού συνδικαλιστικού κινήματος και τη διασφάλιση των μισθών, την καθιέρωση ελεύθερων συλλογικών συμβάσεων, την προάσπιση των ασφαλιστικών ταμείων, την Κύπρο, την ειρήνη κλπ. 1969. Σταθερή αντίσταση του Συλλόγου, στο πλαίσιο του τραπεζοϋπαλληλικού κινήματος, στα σχέδια της χούντας περί «ενοποιήσεως» των ασφαλιστικών ταμείων. Τότε ακούστηκε σθεναρά το σύνθημα «κάτω τα χέρια από τα ταμεία».

1976. Στο πλαίσιο του γενικότερου εργατικού κινήματος, ο ΣΥΕΤΕ αναδεικνύεται στυλοβάτης των απεργιακών κινητοποιήσεων κατά του αντεργατικού νόμου 330/76. Παλεύει μαζί με την ΟΤΟΕ για τον πλήρη εκδημοκρατισμό του συνδικαλιστικού κινήματος και την εξασφάλιση κοινωνικού ελέγχου στο τραπεζικό σύστημα της χώρας.

1979-80. Ο ΣΥΕΤΕ πρωτοστατεί στους παντραπεζικούς αγώνες για τις συλλογικές συμβάσεις και το ωράριο, ιδίως στον μεγαλειώδη αγώνα της ΟΤΟΕ των 39 ημερών (16.1-24.2.1980), κόντρα στους αντεργατικούς νόμους και την επιστράτευση απεργών.

1982. Με επικεφαλής την ΟΤΟΕ, ο ΣΥΕΤΕ συμμετέχει αποφασιστικά στον μεγάλο αγώνα των 42 ημερών συνεχούς παντραπεζικής απεργίας (27.5- 7.7.1982) για το ενιαίο μισθολόγιο των τραπεζοϋπαλλήλων.

1983-85. Ο ΣΥΕΤΕ συντονίζει τους αγώνες των «Εθνοτραπεζιτών» στο πλαίσιο της Ομοσπονδίας για την κατάργηση του άρθρου 4 του ν. 1365/83 που περιορίζει το απεργιακό δικαίωμα, για τις ελεύθερες διαπραγματεύσεις και την υπογραφή νέας συλλογικής σύμβασης εργασίας. Την ίδια εποχή θεσπίζεται η λειτουργία των συνδικαλιστικών «Επιτροπών Καταστημάτων», με στόχο την άμεση συμμετοχή όλων των συναδέλφων στα θέματα που τους αφορούν.

1990-92. Τα συνδικαλιστικά στελέχη και τα μέλη του ΣΥΕΤΕ αποτελούν τη ραχοκοκαλιά των μεγάλων παντραπεζικών κι-

νητοποιήσεων που συντονίζει η ΟΤΟΕ για το ασφαλιστικό και την υπεράσπιση των ταμείων μας.

1995. Υπογράφεται η πρώτη Επιχειρησιακή Συλλογική Σύμβαση.

2000-07. Ο ΣΥΕΤΕ και οι εργαζόμενοι στην Εθνική Τράπεζα βρίσκονται στην πρώτη σειρά των νέων αγώνων της ΓΣΕΕ και της ΟΤΟΕ για το ασφαλιστικό, καθώς και για την υπεράσπιση του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Το 2001 υπογράφεται ο νέος Κανονισμός Εργασίας.

2010-16. Μέσα στο γενικότερο κλίμα ύφεσης, παρατεταμένης κρίσης της χώρας, και υπό το βάρος της υψηλής ανεργίας, του τεράστιου χρέους και των επιλογών των ξένων πιστωτών, όπου αμφισβητούνται όλες σχεδόν οι κατακτήσεις εκατό χρόνων αγώνων και θυσιών της εργατικής τάξης, ο ΣΥΕΤΕ, σε στενή συνεργασία με την ΟΤΟΕ και τη ΓΣΕΕ, συμμετέχει ενεργά στους αγώνες για την κατοχύρωση του θεσμού των συλλογικών διαπραγματεύσεων και των κατακτήσεων των εργαζομένων, τη διατήρηση των ταμείων καθώς και για τη διασφάλιση της απασχόλησης και των ασφαλιστικών μας δικαιωμάτων.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

6 Μαρτίου 2017.

Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Απόστολος Καψάλης) σε ημερίδα με θέμα: «Εξελίξεις στις εργασιακές σχέσεις και στην κοινωνική ασφάλιση», που διοργάνωσε το Νομαρχιακό τμήμα Αρτας της ΑΔΕΔΥ, σε συνεργασία με το Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ. Παρεμβάσεις στην συζήτηση πραγματοποιήθηκαν από τα μέλη της Ε.Ε. της ΑΔΕΔΥ, Γρηγόρη Καλομοίρη και Δημήτρη Μπράτη.

14-16 Μαρτίου 2017.

Συμμετοχή του ΙΝΕ–ΓΣΕΕ (Χρ. Τριανταφύλλου) στον σχεδιασμό & στην υλοποίηση Σεμιναρίου του Ευρωπαϊκού Συνδικαλιστικού Ινστιτούτου (ETUI), σε συνεργασία με τα Βελγικά συνδικάτα (CSC) στην Louvain του Βελγίου, με θέμα: «Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Διακυβέρνηση & η επιρροή της στην Συλλογική Διαπραγμάτευση και στους Μισθούς». Στο σεμινάριο συμμετείχαν συνδικαλιστικά στελέχη από 12 χώρες της Ευρώπης, εκ των οποίων 4 συνδικαλιστικά στελέχη της ΓΣΕΕ (Ηλιόπουλος Ν., Κορδάτος Π., Λάζαρης Κ., και Παπαδημόπουλος Α.). Ο επιστημονικός σύμβουλος του ΙΝΕ ,Χρήστος Τριανταφύλλου, έκανε εισήγηση με θέμα, «Πολιτικές λιτότητας στην Ευρώπη: αξιολόγηση από συνδικαλιστική σκοπιά».

14 Μαρτίου 2017.

Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Απόστολος Καψάλης) σε ημερίδα με θέμα: «Εξελίξεις στις εργασιακές σχέσεις και στην κοινωνική ασφάλιση», που διοργάνωσε στην Τρίπολη το Νομαρχιακό τμήμα Αρκαδίας της ΑΔΕΔΥ, σε συνεργασία με το Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ. Παρεμβάσεις στην συζήτηση πραγματοποιήθηκαν από τα μέλη της Ε.Ε. της ΑΔΕΔΥ, Μπάμπη Λυμπερά, Γιάννη Παπαγεωργόπουλο και Στέφανο Σαβόπουλο.

21 Μαρτίου 2017.

Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Απόστολος Καψάλης) σε ημερίδα με θέμα: «Εξελίξεις στις εργασιακές σχέσεις και στην κοινωνική ασφάλιση», που διοργάνωσε το Νομαρχιακό τμήμα Κοζάνης της ΑΔΕΔΥ, σε συνεργασία με το Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ. Παρεμβάσεις στην συζήτηση πραγματοποιήθηκαν από τα μέλη της Ε.Ε της ΑΔΕΔΥ, Γιάννη Μετόκη, Δημήτρη Μπράτη και Κώστα Τουλγαρίδη.

28-30 Μαρτίου 2017.

Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ (Χρ. Τριανταφύλλου) συμμετείχε σε συνάντηση παιδαγωγικής ομάδας εργασίας του Ευρωπαϊκού Συνδικαλιστικού Ινστιτούτου (ETUI) στις Βρυξέλλες, με στόχο τον επανασχεδιασμό σεμιναριακού κύκλου ευρωπαϊκής επιμόρφωσης, διάρκειας τριων εβδομάδων, για νέα συνδικαλιστικά στελέχη και τον προσδιορισμό των απαιτούμενων παιδαγωγικών βελτιώσεων, τροποποιήσεων και αλλαγών για την νέα περίοδο, «Εκπαίδευση μελλοντικών ευρωπαϊκών συνδικαλιστικών στελεχών 2017-2018».

6 Απριλίου 2017.

Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ συμμετείχε (Απόστολος Καψάλης) σε ημερίδα με θέμα: «Εξελίξεις στις εργασιακές σχέσεις και στην κοινωνική ασφάλιση», που διοργάνωσε στην Λαμία το Νομαρχιακό τμήμα Φθιώτιδας της ΑΔΕΔΥ, σε συνεργασία με το Κοινωνικό Πολύκεντρο της ΑΔΕΔΥ. Παρεμβάσεις στην συζήτηση πραγματοποιήθηκαν από τα μέλη της Ε.Ε. της ΑΔΕΔΥ, Γρηγόρη Καλομοίρη, Σταύρο Κουτσιουμπέλη και Βασίλη Πολυμερόπουλο.

ΙΝΕ/ΓΣΕΕ
Ιουλιανού 24, Τ.Κ. 104 34
Κωδ. 3385